

НОВИ САД - На данашњи дан 1966. године Преминуо је Драгиша Недовић, текстописац и композитор. Рођени Крагујевчанин, занатлија по занимању, као самоуки музичар и текстописац створио је стотине песама, међу којима су поједине толико прихваћене да се доживљавају као изворне. Песме: " Стани, стани Ибар водо", "Обраше се виногради", "Лепе ли су нано гужанке девојке", "Кад си била мала Маре", "О липа ти незнанко", "У лијепом стару граду Вишеграду", "Прођох Босном кроз градове".

Данас је уторак, 31. јануар, 31. дан 2023. До краја године има 334 дана.

1747 - Прва клиника у свету за лечење венеричних болести отворена је у лондонској болници "Лок".

1797 - Рођен је аустријски композитор Франц Петер Шуберт, један од најизразитијих представника романтизма. Музички га је образовао отац који га је подучавао свирању виолине. Касније је учио певање, хармонику и оргуље. Живео је свега 31 годину а створио је чак 998 музичких дела. Дела: циклуси соло песама "Лепа млинарица", "Зимско путовање", "Лабудова песма", сценска музика за "Розамунду", симфоније "Седма у ц-молу", "Осма у х-молу" (тзв. недовршена), клавирске композиције "Музички тренуци", "Импромптија", опера "Алфонсо и Естрела", оперете, камерна музика, мисе, композиције за мушке хорове.

1808 - И формално је престала да постоји Дубровачка Република. Готово две године претходно град је био под окупацијом Француза (маршал Мармон, тада генерал). После слома Наполеона и Бечког конгреса 1815. град је припојен Аустрији. Године 1918. припојен је Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца.

1870 - Умро је српски добротвор Никола Чупић, оснивач књижевног фонда "Чупићева

задужбина", којем је завештао кућу у Шапцу и 16.000 динара у злату. Рођен је 1834. у Шапцу у породици Куртовић, али је узео девојачко презиме мајке, ћерке Стојана Чупића, у народним песмама познатог као Змај од Ноћаја. Средствима његовог фонда покренут је један од најбољих српских часописа из области хуманистичких наука - "Годишњица Николе Чупића". Та публикација уживала је велики углед, због ретко квалитетне садржине, све до последњег броја 1941. године.

1882 - Рођена је руска балерина Ана Павловна Павлова, највећа балетска уметница класичног стила почетком 20. века. Каријеру је почела у Петрограду, где је играла с Вацлавом Нижинским у Руском балету Сергеја Ђагиљева. Потом је основала сопствену групу с којом је са огромним успехом наступала широм света, посебно одушевљавајући публику игром у балетима "Лабудова смрт", "Лептири", "Шопенијана", "Лабудово језеро", "Жизела", "Рајмонда".

1917 - Немачка је у Првом светском рату објавила "тотални рат на мору", у намери да подморничким ратом принуди Британију на капитулацију. Торпедовање бродова без опомене нагнало је до тада неутралне САД да уђу у рат против Централних сила.

1918 - У Русији (тада под влашћу Бољшевика) је 31. јануар био последњи дан рачунања времена по Јулијанском календару. Следећег дана датум је означен као 14. фебруар према Грегоријанском календару, који је од тада постао службени.

1923 - Рођен је Норман Мајлер амерички књижевник, двоструки добитник Пулицерове награде и аутор бестселера "Голи и мртви". Иако је по образовању био авиоинжењер, Мајлер се посветио писању и међународну славу стекао је у 25. години романом "Голи и мртви" који се сматра једном од најбољих књига о Другом светском рату. Првог Пулицера добио је 1967. за роман "Армије ноћи" о маршу на Пентагон у време Вијетнамског рата. Отуда су га сматрали за гласноговорника Вудсток генерације. Мајлер је доживљаван као човек жестоке нарави, склон алкохолу и инцидентима.

1928 - Рођен је Душан Џамоња, југословенски вајар, познат по бројним споменицима везаним за НОБ. Дипломирао је на загребачкој Академији ликовних уметности, прву изложбу имао је 1954. Најчешће је као материјале користио бронзу, гвожђе и алуминијум. Његове скулптуре налазе се на трговима у Паризу, Лондону и Лисабону као и испред Палате правде у Бриселу.

1929 - Један од вођа Октобарске револуције и утемељивача Совјетског Савеза Лав Троцки протеран према налогу Стаљина, напустио је тло Совјетског Савеза.

1930 - Отворена је Лондонска поморска конференција Велике Британије, САД, Француске, Италије и Јапана, у узалудном покушају заустављања трке у наоружању и спречавања рата.

1943 - Фридрих фон Паулус, немачки генералфелдмаршал, потписао је капитулацију својих јединица. Био је то крај Стаљинградске битке, а последњи остаци немачких трупа предали су се 2.2. Слом код Стаљинграда - Немаца и њихових савезника Италијана, Мађара, Румуна и Хрвата (усташка 369. пуковнија, тзв. "Хрватска легија" под командом Марка Месића) означио је почетак краја Трећег рајха. Средином новембра 1942. совјетска армија прешла је у офанзиву и окружила немачке снаге, заробивши 91.000 војника, углавном из састава Четврте и Шесте немачке оклопне армије (Паулусова групација), уључујући команданта Паулуса, 24 генерала и 2.500 официра. У бици код Стаљинграда погинуло је око 740.000 немачких, италијанских, мађарских, румунских и хрватских војника.

1946 - Скупштина ФНРЈ изгласала је први Устав у којем је усвојен принцип федералног устројства Југославије.

1950 - Председник САД Хари Труман саопштио је да је наредио производњу хидрогенске бомбе.

1956- Умро је енглески писац Ален Александер Милн, аутор веома популарних романа за децу. Дела: романи "Кад смо били врло млади", "Вини Пу", "Кућа на Пуовом углу", "Сад нас је шесторо".

1958 - Лансиран је први амерички вештачки сателит "Експлорер I".

1962- На иницијативу САД, на скупу одржаном у Уругвају, из Организације америчких држава искључена је Куба и донета је резолуција о забрани трговине с њом.

1962 - Умро је карикатуриста Петар "Пјер" Крижанић, један од родоначелника српске карикатуре, писац и есејиста, један од оснивача "Ошишаног јежа". Рођен у Глини, на Банији, дошао је у Београд 1922. и запослио се у "Новом листу", а 1923. прешао је у "Политику".

1964 - Ка Месецу је лансирана совјетска аутоматска станица "Луна 9", која се три дана потом меко спустила и емитовала прве ТВ снимке површине Месеца.

1971 - Између Источног и Западног Берлина успостављен је ограничени телефонски саобраћај, први пут после 19 година.

1974 - Умро је амерички филмски продуцент Семјуел Голдвин, један од пионира филмске индустрије. Основао је 1923. филмску компанију "Семјуел Голдвин Продакшнс",

која се 1924. удружила с још две филмске куће у компанију "Метро-Голдвин-Мајер", али је потом поново постао самостални продуцент. Филмови: "Стела Далас", "Тамни анђео", "Ћорсокак", "Западњак", "Мале лисице", "Најбоље године нашег жвота", "Тајни живот Волтера Митија", "Момци и девојке", "Порги и Бес".

1994 - У главном граду Сомалије Могадишу амерички маринци у пратњи конвоја, у којем су биле дипломате САД, отворили су ватру на људе окупљене поред центра за расподелу хране и убили најмање пет цивила, а бројне ранили.

1994 - Алжирски министар одбране Лиамин Зеруал преузео је дужност шефа државе.

1996 - Тамилски терориста-самоубица улетео је камионом пуним експлозива у централну банку Шри Ланке у Коломбу, усмртивши око 90 и ранивши више од 1.400 људи.

1996 - У експлозији која је уништила стамбену зграду у централној кинеској провинцији Хунан погинуло је 122 људи.

2000 - Авион типа MD-83 америчке компаније "Аљаска ерлајнз" срушио се у Тихи океан у близини обала јужне Калифорније, што није преживео нико од 88 путника и чланова посаде.

2000 - Харолд Шпилман, породични лекар из северозападне Енглеске, осуђен је за убиство смртоносном ињекцијом 15 својих махом старијих пацијената. Најгори британски серијски убица, за којег се претпоставља да је убио више од 200 пацијената, обесио се у затворској ћелији у јануару 2004.

2001 - Бивши либијски тајни агент Абдел Бесет ел Миграхи осуђен је на доживотну робију због подметања бомбе у авион "Пан Америкена" који је 1988. експлодирао изнад Локербија у Шкотској, када је погинуло 270 људи у летелици и на тлу. Његовог земљака Ел Амина Калифу Фахиму суд је ослободио кривице.

2002 - Римокатоличка црква у Ирској пристала је да плати 128 милиона евра обештећења људима који су били жртве злоупотреба сексуалне природе док су боравили у дечјим домовима под управом римокатоличке цркве.

2017 - У Букурешту су започеле масовне демонстрације више десетина хиљада грађана због одлуке румунске владе да се ублаже прописи о борби против корупције.

(Танјуг)